Κυριακή Ι’ Λουκά: Η θεραπεία της συγκύπτουσας (Άγιος Κύριλλος Αλεξανδρείας)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 7 Δεκεμβρίου, 2018

(Λουκά ιγ΄,10-17)

Ἐξήγησις ὑπομνηματική εἰς τό κατά Λουκάν Εὐαγγέλιον, κεφ.ιγ΄

«*καὶ ἰδοὺ γυνὴ ἦν πνεῦμα ἔχουσα ἀσθενείας ἔτη δέκα καὶ ὀκτώ (:και να, εκεί υπήρχε μία γυναίκα που είχε πνεύμα ασθένειας επί δέκα οκτώ χρόνια)*» [Λουκ. 13 ,11]**.**

Υπήρχε στη Συναγωγή μία γυναίκα που εξαιτίας της ασθένειάς της επί δέκα οκτώ χρόνια ήταν διαρκώς **σκυμμένη προς το έδαφος.** Και αυτό ωφελεί όχι και λίγο εκείνους που σκέπτονται σωστά. Γιατί **πρέπει εμείς να συλλέγουμε από παντού αυτό που είναι χρήσιμο**. Μπορούμε λοιπόν και από αυτό να δούμε και ότι ο Σατανάς δέχεται πολλές φορές την εξουσία ενάντια σε κάποιους, **οι οποίοι προφανώς αμαρτάνουν και αντί των αγώνων της ευσέβειας προτιμούν τη ραθυμία**, τους οποίους όταν τους κυριεύσει, **τους προκαλεί πολλές φορές τέτοιες σωματικές ασθένειες, επειδή είναι τιμωρός και πολύ σκληρός. Και του επιτρέπει αυτό κατά πολύ μεγάλη οικονομία ο παντεπόπτης Θεός, με σκοπό, καταπονημένοι από το βάρος της δυστυχίας τους, να προτιμήσουν να μεταπηδήσουν προς τα καλύτερα.** Και πράγματι ο σοφότατος Παύλος κάποιον στην Κόρινθο, που είχε κατηγορηθεί για πορνεία, τον παρέδωσε στον Σατανά προς καταστροφή της σάρκας του, ώστε να σωθεί το πνεύμα του. Και η συγκύπτουσα λοιπόν γυναίκα λέγεται ότι το έπαθε αυτό από διαβολική αγριότητα. Δηλαδή, όπως είπα, περιφρονημένη από τον Θεό εξαιτίας των αμαρτημάτων της, δηλαδή γενικά και αποκλειστικά για τον λόγο αυτό, γιατί **αίτιος των ασθενειών στα ανθρώπινα σώματα έγινε ο πανούργος Σατανάς**, αφού και μέσω αυτού λέμε ότι επιτελέστηκε η παράβαση του Αδάμ, με την οποία τα ανθρώπινα σώματα οδηγήθηκαν στην ασθένεια και στο θάνατο.

Ωστόσο, ενώ οι άνθρωποι βρίσκονταν σ’ αυτά, δεν μας περιφρόνησε ο Θεός, όντας από τη φύση Του αγαθός, **και ενώ οι ασθενείς ήταν τιμωρημένοι με μακρά και ανυπόφορη ασθένεια, τους απάλλαξε από τα δεσμά, καθιστώντας κατά άριστο τρόπο απαλλακτική των ανθρωπίνων παθών την παρουσία και ανάδειξή Του σ’ αυτόν τον κόσμο·** γιατί **ήρθε για να αναμορφώσει τη ζωή μας όπως ήταν στην αρχή.** Γιατί σύμφωνα με αυτό που έχει γραφεί: «*ὁ Θεὸς*

*θάνατον οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ τέρπεται ἐπ᾽ ἀπωλείᾳ ζώντων. ἔκτισε γὰρ εἰς τὸ εἶναι τὰ πάντα, καὶ σωτήριοι αἱ γενέσεις τοῦ κόσμου, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς φάρμακον ὀλέθρου οὔτε ᾅδου βασίλειον ἐπὶ γῆς (:**ο Θεός δε δημιούργησε τον θάνατο, ούτε ευχαριστείται με την απώλεια των ζωντανών**. Γιατί δημιούργησε τα πάντα για να υπάρχουν, και τα δημιουργήματα του κόσμου έγιναν για να διατηρούνται σώα, και δεν υπάρχει σ' αυτά φάρμακο καταστροφής)»* [Σοφία Σολομώντος 1, 13-14] και «*φθόνῳ δέ διαβόλου θάνατος εἰσῆλθεν εἰς τόν κόσμον (:αλλά **από τον φθόνο του διαβόλου μπήκε στον κόσμο ο θάνατος**)*» [Σοφία Σολομώντος 2, 24].

Για την ανατροπή του θανάτου και της φθοράς και του φθόνου που εκδηλώθηκε εναντίον μας από τον πονηρό και αρχέκακο δράκοντα έγινε η ενσάρκωση του Λόγου, δηλαδή η ενανθρώπηση. Κι αυτό αποδεικνύεται ολοκάθαρα από τα ίδια τα πράγματα. Ελευθέρωνε λοιπόν τη θυγατέρα του Αβραάμ από την τόσο μακροχρόνια ασθένεια, προσφωνώντας και λέγοντας: «*γύναι, ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθενείας σου* (: *Γυναίκα, είσαι ελεύθερη από την ασθένειά σου)*». Η φωνή ήταν πολύ θεοπρεπεστάτη, γεμάτη από την ανώτατη εξουσία! Γιατί με νεύμα βασιλικό διώχνει την ασθένεια. Έθεσε επίσης και τα χέρια Του επάνω σ' αυτήν. «*καὶ παραχρῆμα ἀνωρθώθη καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν* (: «*Και αμέσως*», λέγει, «*σηκώθηκε όρθια και δόξαζε τον Θεό»).* Μπορούμε λοιπόν από αυτό να δούμε, ότι **η αγία σάρκα φορούσε τη δύναμη και ενέργεια του Θεού**· γιατί ήταν δική Του, και όχι κανενός άλλου, που υπήρχε χωριστά και ιδιαίτερα, όπως νομίζουν κάποιοι με τρόπο ανοσιότατο.

«ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος, ἀγανακτῶν ὅτι τῷ σαββάτῳ ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγε τῷ ὄχλῳ· ἓξ ἡμέραι εἰσὶν ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι· ἐν ταύταις οὖν ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε, καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου» (: Ο δε αρχισυνάγωγος αγανακτώντας, διότι ο Ιησούς έκανε τη θεραπεία μέρα Σάββατο, έλαβε τον λόγο και είπε στον λαό· έξι ημέρες είναι εκείνες, κατά τις οποίες πρέπει να εργαζόμαστε· σε αυτές δε τις εργάσιμες ημέρες να έρχεσθε και να θεραπεύεσθε και όχι κατά την ημέρα του Σαββάτου)» [Λουκά 13, 14]**.**

Κι όμως, πώς δεν έπρεπε ο αρχισυνάγωγος μάλλον να θαυμάσει τον Χριστό που ελευθέρωσε τη θυγατέρα του Αβραάμ από τα δεσμά; Την είδες να είναι απαλλαγμένη από την πάθησή της με τρόπο θαυματουργικό. Δεν είδες τον ιατρό να προσεύχεται, ο οποίος δεν έλαβε ως αίτημα από άλλον τη θεραπεία της ασθενούς,**αλλά αυτό που έκανε ήταν έργο της δικής Του εξουσίας** . Αφού είσαι αρχισυνάγωγος, γνωρίζεις οπωσδήποτε τα γραμμένα από τον Μωυσή. Τον είδες αυτόν να προσεύχεται σε πολλές περιπτώσεις και να μην έχει κάνει τίποτε απολύτως με τη δική του δύναμη. Και πράγματι όταν η Μαριάμ προσβλήθηκε από λέπρα απλώς και μόνο επειδή είπε κάτι εναντίον αυτού ως κατηγορία (και αυτό είναι αλήθεια· γιατί λέγει, είχε νυμφευτεί γυναίκα Αιθιόπισσα), δεν παρουσιάσθηκε ανώτερος από το κακό, αλλά

ικετεύει γονατιστός τον Θεό, λέγοντας· «*Θεέ μου, σε παρακαλώ, θεράπευσέ την*». Και όμως χωρίς να ικετεύει συγχωρήθηκε η ποινή της αμαρτίας της. Αλλά και καθένας από τους άγιους προφήτες, ενώ κάπου έκανε κάτι γενικά, εμφανίζεται να το έκανε αυτό με τη δύναμη του Θεού. Εδώ όμως σε παρακαλώ πρόσεχε, ότι**ο Σωτήρας των όλων Χριστός δεν αναπέμπει προσευχή, αλλά αναθέτει στη δική του Δύναμη την επιτέλεση του θαύματος, θεραπεύοντας με τη φωνή Του και με το άγγιγμα του χεριού Του.** Γιατί, όντας Κύριος και Θεός, παρουσίαζε την σάρκα Του ισοδύναμη προς τον εαυτό Του, στο να μπορεί, εννοώ, να απαλλάσσει από τα νοσήματα. Έπρεπε λοιπόν από αυτό να αντιληφθεί τη δύναμη του σχετικού με Αυτόν μυστηρίου.

Εάν λοιπόν ήταν κάποιος αρχισυνάγωγος εύστροφος, **θα μπορούσε να καταλάβει ποιος και πόσο μεγάλος είναι ο Σωτήρας από την τόσο παράδοξη θεοσημία** και να μη λέγει αυτά στα πλήθη, ούτε να κατηγορεί τους θεραπευμένους ότι καταλύουν τον νόμο, ως προς την παράδοση της αργίας του Σαββάτου. Εργασία δηλαδή γενικά αποτελεί η θεραπεία· και **αδικείται ο νόμος επειδή ο Θεός δείχνει το έλεός Του κατά την ημέρα του Σαββάτου;** Σε ποιον έχει προστάξει να είναι σε αργία το Σάββατο; Στον εαυτό του μάλλον ή σε εσένα; Εάν βέβαια στον εαυτό Του, **τότε να μην πέφτουν βροχές , να σταματήσουν οι πηγές των υδάτων και οι διαρκείς ροές των ποταμών και οι ανάγκες των ανέμων.** Εάν όμως εσένα έχει προστάξει να είσαι σε αργία**, να μην κατηγορείς τον Θεό για το ότι και το Σάββατο παρέχει με εξουσία σε κάποιους το έλεός Του** . Και γιατί γενικά διέταξε να αργείς το Σάββατο; **Για να αναπαύεται**, λέγει, **ο υπηρέτης σου και το βόδι σου και το υποζύγιό σου και κάθε κτήνος σου** . Όταν λοιπόν αναπαύσεις κάποιους, απαλλάσσοντάς τους από τις ασθένειες, και έπειτα το εμποδίζεις αυτό, κατήργησες ολοκάθαρα τον νόμο του Σαββάτου, μην αφήνοντας να αναπαυθούν αυτούς που βρίσκονται σε πόνους και αρρώστιες, αυτούς δηλαδή τους οποίους έδεσε ο Σατανάς.

Αλλά ο αρχισυνάγωγος της αχάριστης Συναγωγής, όταν είδε τη γυναίκα που είχε παράλυτα τα μέλη της και δεν μπορούσε να σταθεί όρθια, αλλά ήταν σκυμμένη προς τη γη και την κοιλιά της, να ελεείται από τον Χριστό και να ανορθώνεται τελείως μόνο με το άγγιγμα του χεριού Του και να βαδίζει όρθια όπως οι συνηθίζουν οι άνθρωποι, και να δοξάζει γι΄ αυτό τον Θεό, δυσανασχέτησε για τη θεραπεία της και καταφλεγόμενος για τη δόξα του Κυρίου, **κυριεύεται από τον φθόνο** και κατηγορεί το θαύμα και αφού άφησε τον Κύριο ο οποίος τον ήλεγξε για την υποκρισία του, επιπλήττει το πλήθος, ώστε να φανεί ότι αγανακτεί επειδή ήταν ημέρα Σαββάτου, για να πείσει εκείνους που είναι διασκορπισμένοι τις άλλες ημέρες και απέχουν από τις εργασίες, να μην βλέπουν και να μη θαυμάζουν ούτε το Σάββατο τα μεγαλειώδη θαύματα του Κυρίου, μήπως και πιστέψουν κάποτε. Αλλά πες μας, δούλε του φθόνου, ποιο έργο σου απαγόρευσε ο νόμος, ο οποίος σου λέγει, «*Να απέχεις από κάθε έργο χειρωνακτικό την ημέρα του Σαββάτου*»; Άραγε από το έργο

μέσω του στόματος και του λόγου; Πάψε λοιπόν να τρως και να πίνεις και να μιλάς και να ψάλλεις το Σάββατο. Και εάν δεν τα κάνεις αυτά, ούτε διαβάζεις τον νόμο, τότε σε τι σου χρειάζεται το Σάββατο;

Αλλά ο μωσαϊκός νόμος απαγορεύει την εργασία που γίνεται με τα χέρια. Και ποιο έργο χεριών είναι το να ανορθώσει θεραπεύοντας μια γυναίκα με τη φωνή Του και μόνο; Εάν όμως επειδή η γυναίκα θεραπεύθηκε πραγματικά, αυτό το ονομάζεις έργο, τότε έργο κάνεις και συ, κατηγορώντας τη θεραπεία. Αλλά της λέγει· «*Απαλλάσσεσαι από την ασθένεια*», και θεραπεύθηκε. Τι λοιπόν; Και συ δεν λύνεις το Σάββατο την ζώνη σου, δεν λύνεις το υπόδημα των ποδιών σου, δεν στρώνεις το στρώμα σου, δεν ξεπλένεις το χέρι σου που είναι λερωμένο από τα φαγητά; Πώς λοιπόν αγανακτείς για μία μόνο λέξη, το «*Απολύεσαι*»; Και ποια εργασία έκανε η γυναίκα μετά τον λόγο; Άραγε έκανε έργο χαλκευτικής ή ξυλουργικής ή οικοδομικής; Άραγε την ημέρα αυτή έκανε έργο υφαντικής ή υφαντουργίας; Αλλά όμως ανορθώθηκε, λέγει· γιατί γενικά η θεραπεία είναι έργο. Αλλ’ όμως δεν αγανακτείς πραγματικά για το Σάββατο, αλλά βλέποντας τον Χριστό να τιμάται και να προσκυνείται ως Θεός, οργίζεσαι και πνίγεσαι από τον θυμό και λιώνεις από τον φθόνο· και άλλα βέβαια έχεις μέσα στην καρδιά σου, σε άλλον όμως επιτίθεσαι και προβάλλεις προφάσεις. Γι’ αυτό και ελέγχεσαι από τον Κύριο, **ο οποίος γνωρίζει τους άδικους διαλογισμούς σου**, και δέχεσαι τον χαρακτηρισμό που σου ταιριάζει, ακούοντας να σου λέγει ότι είσαι υποκριτής και αλαζόνας και ύπουλος.

«ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ ὁ Κύριος καὶ εἶπεν· ὑποκριτά, ἕκαστος ὑμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύει τὸν βοῦν αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης καὶ ἀπαγαγὼν ποτίζει; ταύτην δέ, θυγατέρα Ἀβραὰμ οὖσαν, ἣν ἔδησεν ὁ σατανᾶς ἰδοὺ δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη, οὐκ ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου;» (: Αποκρίθηκε τότε εις αυτούς ο Κύριος και είπε· υποκριτή, καθένας από σας κατά την ημέρα του Σαββάτου δεν λύει το βόδι του ή τον όνο από την φάτνη του και πηγαίνει να το ποτίσει; Αυτό δεν το θεωρείτε παράβαση της αργίας του Σαββάτου, και πολύ ορθώς. Αυτή δε, που είναι θυγατέρα και απόγονος του Αβραάμ, την οποία ο σατανάς έδεσε δέκα οκτώ ολόκληρα χρόνια, δεν έπρεπε να λυθεί από τον βαρύ και καταθλιπτικό αυτόν δεσμό κατά την ημέρα του Σαββάτου;”)» [Λουκ. 13, 15].

Συ λοιπόν, λέγει, απορείς γι’ αυτόν που θεράπευσε τη θυγατέρα του Αβραάμ, αλλά ξεκουράζεις το βόδι και τον όνο, απαλλάσσοντάς τα από τον κόπο και οδηγώντας τα στο νερό, βλέποντας όμως να σώζεται με τρόπο θαυματουργικό ένας άνθρωπος άρρωστος και να τον ευσπλαγχνίζεται ο Θεός, κατηγορείς και τους δύο ότι παρανόμησαν, τον ένα επειδή θεράπευσε, και τον άλλο επειδή απαλλάχθηκε από την ασθένειά του; Πρόσεχε, σε παρακαλώ, τον αρχισυνάγωγο, πόσο πιο άτιμος από το κτήνος είναι ο άνθρωπος, τη στιγμή που φροντίζει βέβαια το βόδι και τον όνο το Σάββατο, ενώ για την συγκύπτουσα γυναίκα, φθονώντας τον Χριστό, δεν ήθελε να απαλλαγεί από την ασθένειά της, ούτε να λάβει την κανονική ίσια μορφή το σώμα

της. **Αλλά ο φθονερός άρχοντας της Συναγωγής ήθελε η γυναίκα που ανορθώθηκε να είναι σκυμμένη όπως τα τετράποδα, παρά να πάρει το γνωστό στους ανθρώπους σχήμα, αρκεί μόνο να μη δοξάζεται ο Χριστός, ούτε να κηρύσσεται από τα ίδια τα πράγματα ότι είναι Θεός.** Επιτιμάται λοιπόν ο αρχισυνάγωγος επειδή **είναι υποκριτής**, εφόσον τα άλογα ζώα τα οδηγεί το Σάββατο στο νερό, ενώ τη γυναίκα, που είναι όχι μάλλον εξαιτίας του γένους της, **όσο εξαιτίας της πίστεώς της**, θυγατέρα του Αβραάμ, δεν την θεωρεί άξια να ελευθερωθεί από τα δεσμά της ασθένειάς της, αλλά χαρακτηρίζει την απαλλαγή της από την αρρώστια παράβαση της αργίας του Σαββάτου.

«καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ κατῃσχύνοντο πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἐνδόξοις τοῖς γινομένοις ὑπ᾽ αὐτοῦ (:Και ενώ ο Κύριος έλεγε αυτά, καταντροπιάζονταν όλοι οι εχθροί του· αντιθέτως δε όλος ο λαός χαιρόταν για όλα τα θαυμαστά έργα που γίνονταν απ' Αυτόν (διότι είχε ακόμη ο λαός άδολη την καρδιά και ανεπηρέαστη από τις συκοφαντίες των Φαρισαίων))» [Λουκ. 13, 17].

Καταντροπιάζονταν βέβαια εκείνοι που εκστόμιζαν διεστραμμένες κρίσεις, εκείνοι που σκόνταφταν στον ακρογωνιαίο λίθο, και συντρίβονταν γι’ αυτό, εκείνοι που ήταν αντίθετοι με τον ιατρό, εκείνοι που αντιδρούσαν στον σοφό κεραμοποιό που έκανε την επανόρθωση των παραμορφωμένων σκευών και δεν τους υπολειπόταν καμιά απάντηση, αλλά **ήταν οι ίδιοι αναντίρρητος έλεγχος του εαυτού τους, γιατί αποστομώνονταν και απορούσαν τι άραγε να πουν.** Έτσι έραψε το θρασύ στόμα τους ο Κύριος! Ενώ τα πλήθη, που ωφελούνταν από τα θαύματα, χαίρονταν. Γιατί **τα γεμάτα δόξα και λαμπρότητα έργα σταματούσαν κάθε συζήτηση και αμφιβολία εκείνων που δεν τα επιζητούν με τρόπο κακοήθη**.

ΠΗΓΕΣ:

- *Αγίου Κυρίλλου, αρχιεπισκόπου Αλεξανδρείας, **Εξήγησις υπομνηματική εις το κατά Λουκάν ευαγγέλιον**, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, ερευνητικό έργο «Οι δρόμοι της πίστης: Ψηφιακή Πατρολογία»[σελίδες 57 και 58 του PDF].*

(https://greekdownloads3.files.wordpress.com/2014/09/commentarii-in-lucam_.pdf)

- *Αγίου Κυρίλλου Αλεξανδρείας **Άπαντα τα έργα**, Πατερικές εκδόσεις «Γρηγόριος Παλαμάς», εκδ. οίκος «Το Βυζάντιον», Θεσσαλονίκη 2005,*

«Υπόμνημα εις το κατά Λουκάν Α΄», τόμος 26, κεφάλαιο 13^{ο}, σελ. 27-37.
- *Παν. Τρεμπέλα, Η Καινή Διαθήκη μετά συντόμου ερμηνείας, εκδ. Ο Σωτήρ, Αθήνα 1997*
- *http://www.greek-language.gr/digitalResources/ancient_greek/tools/liddell-scott/index.html*
- *http://users.sch.gr/aiasgr/Kainh_Diathikh/Biblia/Kainh_Diathikh.htm*
- *http://users.sch.gr/aiasgr/Palaia_Diathikh/Biblia/Palaia_Diathikh.htm*

(Επιμέλεια: Ελένη Λιναρδάκη)